

Cauza C-653/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

6 noiembrie 2023

Instanța de trimitere:

Administratīvā apgabaltiesa (Letonia)

Data deciziei de trimitere:

1 noiembrie 2023

Reclamantă în primă instanță și apelantă în apel:

SIA TOODE

Pârâtă în primă instanță și intimată:

Valsts ieņēmumu dienests

[omissis]

Administratīvā apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională, Letonia)

DECIZIE

Riga, 1 noiembrie 2023

Administratīvā apgabaltiesa, [omissis] [compunerea instanței]

a examinat în cadrul procedurii scrise apelul declarat de SIA TOODE împotriva hotărârii pronunțate de Administratīvā rajona tiesa (Tribunalul Administrativ Districtual, Letonia) la 14 aprilie 2022 în procedura de contencios administrativ inițiată prin acțiunea formulată de SIA TOODE în vederea emiterii unui act administrativ favorabil prin care să i se acorde un ajutor pentru compensarea reducerii fluxurilor de capital de lucru pentru lunile ianuarie și februarie 2021.

Istoricul litigiului

Prezentarea situației de fapt

- 1 La 25 martie și la 9 aprilie 2021, apelanta, SIA TOODE, a solicitat Administrației fiscale a statului să i se acorde, în calitate de întreprindere afectată de criza COVID-19, un ajutor pentru asigurarea fluxurilor de capital de lucru pentru lunile ianuarie și februarie 2021.
- 2 Administrația fiscală a statului a declarat că cifra de afaceri a apelantei aferentă lunilor ianuarie și februarie 2021 nu s-a redus suficient pentru a îndeplini cerințele prevăzute la punctele 4.2.1 și 4.2.2 din Ministeru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumi Nr. 676 „Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai” (Decretul nr. 676 al Consiliului de Miniștri din 10 noiembrie 2020 de aprobare a Regulamentului privind ajutoarele pentru asigurarea fluxurilor de capital de lucru pentru întreprinderile afectate de criza COVID-19) (denumit în continuare „Regulamentul privind ajutoarele”).
- 3 SIA TOODE a introdus o acțiune în justiție prin care a solicitat acordarea ajutorului pentru asigurarea fluxurilor de capital de lucru pentru lunile ianuarie și februarie 2021. Apelanta consideră că, la calcularea cifrei sale de afaceri, Administrația fiscală a statului nu trebuia să ia în considerare valoarea totală a tranzacțiilor indicate în declarația privind taxa pe valoarea adăugată pentru perioada fiscală în cauză.
- 4 Prin hotărârea din 14 aprilie 2022, instanța de prim grad de jurisdicție a respins acțiunea introdusă de SIA TOODE pentru motivul că aceasta din urmă nu îndeplinea condițiile pentru a beneficia de ajutor.
- 5 SIA TOODE a declarat apel împotriva hotărârii instanței de prim grad de jurisdicție, deoarece nu era de acord cu constatările acesteia potrivit cărora, în scopul calculării cifrei de afaceri, era necesar să ia în considerare datele privind valoarea totală a operațiunilor indicate în declarația privind taxa pe valoarea adăugată.
- 6 În cursul procedurii, Ministerul Finanțelor și-a exprimat avizul în sensul că schema de ajutor prevăzută de reglementarea în materia ajutoarelor a fost stabilită în conformitate cu cerințele prevăzute la punctul 3.1 din Comunicarea Comisiei Europene din 19 martie 2020 „Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 [C(2020) 1863] (denumit în continuare „Cadrul temporar”) și în sensul că Ministerul Finanțelor a obținut aprobarea Comisiei Europene cu privire la schema de ajutor menționată. Aprobarea Comisiei Europene cu privire la compatibilitatea ajutorului a fost valabilă până la 30 iunie 2022, ceea ce presupune că, ulterior acestei date, nu mai este posibilă acordarea de ajutoare în temeiul Cadrului temporar.
- 7 Ca răspuns la întrebările adresate de Augstākā tiesa (Curtea Supremă, Letonia) într-o altă cauză de drept administrativ (cauza SKA-356/2023), Comisia Europeană a emis un aviz la 11 septembrie 2023 (denumit în continuare „avizul Comisiei”).

Comisia subliniază că le revine instanțelor naționale sarcina de a stabili, pe baza dispozițiilor relevante din dreptul național, momentul la care solicitantul a dobândit un drept obligatoriu din punct de vedere juridic și necondiționat de a beneficia de ajutor în temeiul reglementării în materia ajutoarelor. Comisia consideră că, în conformitate cu punctul 23 din reglementarea respectivă, acordarea ajutorului are loc la momentul la care Administrația fiscală a statului adoptă o decizie privind acordarea (sau refuzul de acordare) a ajutorului respectiv.

În același timp, Comisia subliniază că acordarea unui ajutor după expirarea termenului menționat la punctul 22 litera d) din Cadrul temporar ar presupune încălcarea obligației de suspendare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și că le-ar reveni instanțelor naționale sarcina să împiedice plata în favoarea apelantei a ajutorului respectiv. În cazul în care ajutorul solicitat de apelantă nu ar fi fost acordat până la 30 iunie 2022, instanțele naționale nu ar putea, ulterior acestei date, să acorde o despăgubire în locul ajutorului pentru prejudiciul suferit de apelantă ca urmare a neplății acestuia.

- 8 Apelanta și-a exprimat punctul de vedere cu privire la avizul Comisiei și a arătat că data care trebuie considerată drept momentul acordării ajutorului este cea la care autoritatea fiscală a adoptat decizia inițială privind acordarea sau refuzul de a acorda ajutorul, care, în prezenta cauză, este 23 aprilie 2021. În cazul în care instanța națională admite cererea de emitere a unui act administrativ favorabil și obligă Administrația fiscală a statului să adopte o decizie de acordare a ajutorului în favoarea apelantei, ar trebui să se considere că această decizie ulterioară a Administrației fiscale a statului constituie finalizarea procedurii administrative inițiate anterior.

Administrația fiscală a statului subliniază că, prin deciziile atacate în procedura principală, apelantei i s-a refuzat acordarea ajutorului pentru lunile ianuarie și februarie 2021. Aceste decizii nu confereau apelantei un drept cert de a beneficia de ajutor. Până la finalul perioadei de subvenționare, la 30 iunie 2022, Administrația fiscală a statului nu a mai adoptat nicio altă decizie de acordare a ajutorului în favoarea apelantei. În conformitate cu avizul Comisiei, acordarea ajutorului nu poate fi decisă retroactiv de către instanțe prin impunerea în sarcina Administrației fiscale a statului a obligației de a emite un act administrativ de acordare a ajutorului după expirarea perioadei de subvenționare.

Motive

Legislația aplicabilă

Dreptul național

- 9 Komercedarbības atbalsta kontroles likums (Legea privind controlul ajutoarelor pentru activități comerciale)

Articolul 1 alineatul 2 punctul 2:

Data la care se acordă ajutorul: data la care beneficiarul ajutorului pentru activități comerciale dobândește dreptul la ajutorul respectiv în conformitate cu legea.

10 Administratīvā procesa likums (Legea privind procedura de contencios administrativ)

Articolul 250 alineatul 2:

La aprecierea legalității unui act administrativ, instanțele judecătorești iau în considerare în decizia lor doar motivele invocate de autoritatea publică în actul administrativ. Această limitare nu se aplică în cazurile în care se solicită un act administrativ favorabil.

Articolul 254 alineatul 1:

În cazul în care o instanță judecătorească consideră că cererea de emitere a unui act administrativ este întemeiată, aceasta obligă autoritatea publică să emită actul administrativ în cauză.

11 Reglementarea în materia ajutoarelor

Punctul 23:

Momentul acordării ajutorului este considerat ca fiind data la care Administrația fiscală a statului adoptă decizia de acordare a acestuia.

Punctul 23.¹:

În cazul în care ajutorul nu este utilizat în termen de două luni de la data la care Administrația fiscală a statului a luat decizia de acordare a acestuia, întreprinderea va rambursa partea neutilizată a ajutorului către Administrația fiscală a statului.

Punctul 24:

Decizia se adoptă până la 30 iunie 2022, în conformitate cu Cadrul temporar.

Dreptul Uniunii Europene

12 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 107 alineatul (1):

Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

Articolul 107 alineatul (3) litera (b):

Pot fi considerate compatibile cu piața internă:

(b) ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru;

- 13 Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „Regulamentul 2015/1589”).

Articolul 1 litera (b) punctul (ii):

„ajutor existent” înseamnă ajutorul autorizat, respectiv schemele de ajutor și ajutoarele individuale care au fost autorizate de Comisie sau de Consiliu;

Articolul 1 litera (c):

„ajutor nou” înseamnă orice ajutor, respectiv orice schemă de ajutor și orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente;

- 14 Cadrul temporar

Punctul 22 litera d):

Comisia va considera aceste ajutoare de stat compatibile cu piața internă în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile următoare [...]:

d) ajutorul este acordat până cel târziu la 30 iunie 2022;

Motive pentru care există îndoieli cu privire la interpretarea dreptului Uniunii

- 15 Având în vedere efectele COVID-19 asupra statelor membre și măsurile de limitare luate de acestea, care afectează, printre altele, și întreprinderile, Comisia a recunoscut în Cadrul temporar că ajutoarele de stat sunt justificate și pot fi declarate, pentru o perioadă limitată, compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) TFUE, în vederea remedierii deficitului de lichidități cu care se confruntă întreprinderile și a asigurării faptului că perturbările cauzate de epidemia de COVID-19 nu le pune în pericol viabilitatea (punctul 18). În plus, la punctul 21 din Cadrul temporar se menționează că, dincolo de posibilitățile existente în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, ajutoarele temporare cu valoare limitată acordate întreprinderilor care se confruntă cu un deficit brusc de lichidități sau chiar cu indisponibilitatea lichidităților pot constitui, în condițiile actuale, o soluție adecvată, necesară și clar direcționată.

Reglementarea în materia ajutoarelor a intrat în vigoare la 17 noiembrie 2020 și stabilește criteriile și procedurile de acordare a subvențiilor pentru întreprinderile afectate de criza COVID-19 cu scopul de a asigura fluxurile de capital de lucru.

Reglementarea în materia ajutoarelor a fost elaborată în conformitate cu Cadrul temporar și are ca scop acordarea unei compensații companiilor afectate de criza COVID-19 pentru scăderea fluxurilor de capital de lucru, în vederea depășirii celui de al doilea val de infectare cu COVID-19.

Din punctul 26 din reglementarea în materia ajutoarelor rezultă că Administrația fiscală a statului va lua o decizie privind acordarea ajutorului și va proceda la plata acestuia numai după ce Comisia Europeană a adoptat o decizie privind compatibilitatea cu piața internă a Uniunii a ajutorului pentru activitatea comercială menționat în reglementarea respectivă.

Această decizie privind compatibilitatea ajutorului a fost adoptată de Comisia Europeană la 16 decembrie 2020 [SA.59592 (2020/N)] și prevedea că ajutorul putea fi acordat până cel târziu la 30 iunie 2021. Prin decizii ulterioare ale Comisiei Europene s-a convenit ca termenul limită pentru acordarea ajutorului să fie 30 noiembrie 2021 [Decizia SA.64046 (2021/N) din 3 iunie 2021] și, în cele din urmă, 30 iunie 2022 [Decizia SA.100596 (2021/N) din 14 decembrie 2021].

Prin urmare, ajutoarele de stat acordate și plătite în conformitate cu reglementarea în materia ajutoarelor trebuie să fie considerate compatibile cu piața internă.

- 16 Din considerațiile anterioare rezultă că schema de ajutor aprobată în temeiul Cadrului temporar este destinată să ofere sprijin pe termen scurt întreprinderilor în situațiile în care acestea se confruntă cu o lipsă bruscă de fonduri ca urmare a circumstanțelor excepționale generate de pandemia de COVID-19.

Această concluzie este confirmată de legislația relevantă. Punctul 22 litera d) din Cadrul temporar prevedea inițial că ajutorul va fi acordat până cel târziu la 31 decembrie 2020 (acest termen a fost prelungit de trei ori: prin cea de a patra modificare, care a intrat în vigoare la 13 octombrie 2020, a fost prelungit până la 30 iunie 2021, prin cea de a cincea modificare, care a intrat în vigoare la 28 ianuarie 2021, a fost prelungit până la 31 decembrie 2021, și prin cea de a șasea modificare, care a intrat în vigoare la 18 noiembrie 2021, a fost prelungit până la 30 iunie 2022).

Reglementarea în materia ajutoarelor stabilește de asemenea perioada în care se poate acorda ajutorul de stat. În conformitate cu punctul 24 din reglementarea respectivă, autoritatea publică adoptă decizia până la 30 iunie 2022, în conformitate cu Cadrul temporar. Punctul 23 din reglementarea în materia ajutoarelor prevede că momentul acordării ajutorului este considerat ca fiind data la care Administrația fiscală a statului adoptă decizia de acordare a ajutorului. În plus, în cazul în care ajutorul nu este utilizat în termen de două luni de la data la care Administrația fiscală a statului a adoptat decizia de acordare a ajutorului, întreprinderea trebuie să ramburseze partea neutilizată a ajutorului către Administrația fiscală a statului (reglementarea în materia ajutoarelor, punctul 23.¹)

Prin urmare, ajutorul ar trebui să fie considerat în acord cu obiectivul său și compatibil cu piața internă dacă este acordat și utilizat fără întârziere în scopurile prevăzute.

- 17 Situația se schimbă în cazul unui diferend cu privire la dreptul unei persoane la un ajutor de stat.

Împotriva refuzului unei autorități publice de a acorda un ajutor de stat – act administrativ nefavorabil – persoana are dreptul de a depune o cerere la o autoritate publică ierarhic superioară în vederea emiterii unui act administrativ favorabil prin care să acorde ajutorul solicitat. Inclusiv în cazul în care o autoritate publică ierarhic superioară respinge cererea, persoana are dreptul să formuleze o acțiune în justiție prin care să solicite emiteria unui act administrativ favorabil – acordarea ajutorului – și examinarea temeiniciei refuzului autorității publice de a acorda ajutorul de stat.

În prezenta cauză, apelanta a solicitat autorității publice competente, la 25 martie și la 9 aprilie 2021, acordarea ajutorului pentru lunile ianuarie și februarie 2021. Deciziile inițiale prin care s-a refuzat acordarea ajutorului au fost emise de autoritatea publică la 23 aprilie și 7 iunie 2021, însă deciziile finale ale autorității publice respective au fost adoptate la 9 iunie și, respectiv, la 23 iulie 2021.

Procedura în fața curții de apel a fost inițiată la 29 iunie 2022.

Prin urmare, în cursul procedurii judiciare, a expirat termenul prevăzut la punctul 22 litera d) din Cadrul temporar (și la punctul 24 din reglementarea în materia ajutoarelor).

- 18 În prezenta cauză, Curtea trebuie să analizeze dacă apelanta are dreptul de a primi ajutorul de stat în conformitate cu reglementarea în materia ajutoarelor și cu Cadrul temporar.

Pentru a efectua această analiză, instanța trebuie, printre altele, să stabilească data la care este „acordat” ajutorul în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu alte cuvinte trebuie să stabilească momentul la care ajutorul trebuie considerat ca fiind acordat. Acest lucru este decisiv pentru a determina dacă ajutorul solicitat de apelantă constituie un ajutor de stat existent sau un ajutor nou.

- 19 Conform unei jurisprudențe constante, pentru a stabili momentul la care ajutorul trebuie să fie considerat acordat, instanța trebuie să ia în considerare toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru acordarea ajutorului în discuție [Hotărârea din 28 octombrie 2020, Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL), C-608/19, EU:C:2020:865, punctele 31 și 32]. Elementul determinant pentru a stabili data la care dreptul de a primi un ajutor de stat a fost conferit beneficiarilor săi printr-o anumită măsură este legat de dobândirea de către acești beneficiari a unui drept cert de a percepe acest ajutor și de angajamentul corelativ, în sarcina statului, de a acorda ajutorul respectiv.

Astfel, la această dată, o asemenea măsură este susceptibilă să determine o denaturare a concurenței de natură să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Hotărârea din 25 ianuarie 2022, Comisia/European Food și alții, C-638/19 P, EU:C:2022:50, punctul 123).

De asemenea, din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că, din momentul în care dreptul de a primi asistență, furnizată prin intermediul resurselor de stat, este conferit beneficiarului în temeiul legislației naționale aplicabile, ajutorul trebuie să fie considerat ca fiind acordat, astfel încât transferul efectiv al resurselor în cauză nu este decisiv (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Arriva Italia Srl, C-385/18, EU:C:2019:1121, punctul 36, și Hotărârea din 20 mai 2021, Azienda Sanitaria Provinciale di Catania, C-128/19, EU:C:2021:401, punctul 45).

În plus, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a explicat de asemenea că, în ceea ce privește în special o întreprindere beneficiară care întâmpină dificultăți financiare, decizia autorităților publice de a acorda asistență statală acesteia, mai degrabă decât plata sa efectivă, este cea susceptibilă să permită persoanelor care conduc o astfel de întreprindere să concluzioneze că activitatea sa este viabilă din punct de vedere economic și, prin urmare, să o continue, în măsura în care această decizie creează, pentru întreprinderea beneficiară, un drept de a primi această asistență (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Arriva Italia Srl, C-385/18, EU:C:2019:1121, punctul 37).

În același timp, trebuie avut în vedere faptul că instituirea unui ajutor de stat nu poate decurge dintr-o decizie jurisdicțională, deoarece această instituire a unui ajutor de stat ține de o apreciere de oportunitate care nu are legătură cu atribuțiile instanței. În consecință, deși reglementarea națională în cauză instituie un avantaj – ajutorul de stat – sumele alocate prin intermediul unei hotărâri judecătorești nu pot fi considerate ajutoare de stat distincte de acest avantaj (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 76 și 78).

- 20 Din această jurisprudență se poate deduce că momentul acordării ajutorului, care conferă beneficiarului acestuia un drept cert și necondiționat la ajutorul în cauză, trebuie considerat ca fiind data la care s-a adoptat decizia corespunzătoare a autorității publice de stat prin care se acordă ajutorul respectiv, indiferent de momentul plății acestuia.

Împrejurările din prezenta cauză, astfel cum s-a menționat anterior, au evoluat în așa fel încât autoritatea publică competentă (Administrația fiscală a statului) nu a recunoscut niciodată dreptul apelantei la ajutorul de stat, iar acest aspect este în prezent analizat în fața unei instanțe. Prin urmare, nu se poate prezuma că s-a stabilit vreodată un raport juridic în ceea ce privește apelanta care să poată fi considerat un drept sigur și necondiționat la ajutorul de stat.

În principiu, dreptul respectiv poate să ia naștere pentru apelantă numai ca urmare a unei hotărâri judecătorești, în cazul în care instanța constată că aceasta a îndeplinit toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru a beneficia de ajutorul în cauză și că refuzul autorității publice de a acorda ajutorul a fost nelegal și neîntemeiat. În același timp, trebuie avut în vedere faptul că, întrucât raportul juridic nu a existat anterior, executarea unei hotărâri judecătorești nu poate avea ca rezultat emiterea unui act administrativ favorabil cu efect retroactiv (*ex tunc*). Instanța poate să oblige autoritatea publică să emită actul administrativ corespunzător de acordare a ajutorului *ex nunc*.

- 21 În prezenta cauză, litigiul se referă la dreptul de a primi un ajutor de stat și la plata unui ajutor de stat care a fost instituit prin reglementarea în materia ajutoarelor de stat și aprobat în mod corespunzător de Comisia Europeană. Un astfel de ajutor ar putea fi considerat „ajutor existent” în conformitate cu articolul 1 litera (b) punctul (ii) din Regulamentul 2015/1589.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a abordat chestiunea aprecierii ajutorului pe care o autoritate publică competentă l-a acordat unei persoane după expirarea termenului prevăzut de schema de ajutoare aprobată și a considerat că acesta trebuie considerat un ajutor nou (Hotărârea din 7 aprilie 2022, KW și SG, C-102/21 și C-103/21, EU:C:2022:272, punctele 31-35 și 42).

Cu toate acestea, circumstanțele din prezenta cauză sunt diferite, deoarece autoritatea publică nu a luat decizia de a acorda ajutorul după expirarea schemei de ajutor aprobate, însă este posibil ca, în cadrul procedurii în fața instanței, atunci când aceasta va examina refuzul autorității publice de a acorda ajutorul în conformitate cu reglementarea în materia ajutoarelor, refuzul respectiv să fie declarat nelegal, să se recunoască dreptul acelei persoane la ajutor și autoritatea publică competentă să fie obligată să execute hotărârea judecătorească prin acordarea și prin plata către persoana respectivă a ajutorului la care are dreptul.

Curtea are îndoieli cu privire la aspectul dacă, în împrejurări precum cele din acțiunea principală – în cazul în care se constată prin hotărâre judecătorească dreptul la primirea ajutorului după expirarea termenului de acordare prevăzut de lege și aprobat de Comisia Europeană și i se impune autorității publice competente obligația de a acorda și de a plăti ajutorul solicitat –, data acordării ajutorului poate fi considerată ca fiind data la care autoritatea publică competentă a refuzat în mod nejustificat să acorde ajutorul beneficiarului și cu privire la aspectul dacă acest ajutor trebuie să fie considerat ajutor existent sau ajutor nou.

- 22 În materie de ajutoare de stat, Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate să furnizeze instanței de trimitere elementele de interpretare care îi permit să stabilească dacă o măsură națională poate fi calificată drept ajutor de stat în sensul dreptului Uniunii sau, eventual, dacă această măsură constituie un ajutor existent sau un ajutor nou (Hotărârea din 13 decembrie 2018, Rittinger și alții, C-492/17, EU:C:2018:1019, punctul 43).

Având în vedere că această instanță este obligată să asigure respectarea obligațiilor care decurg din dreptul Uniunii și să se abțină de la adoptarea unor măsuri care ar putea pune în pericol îndeplinirea obiectivelor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, consideră că este necesar să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară.

[*omisiuni*] [considerații procedurale]

În conformitate cu articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, [*omissis*] [trimitere la normele procedurale naționale], Administrativā apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională, Letonia)

decide

adrează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări preliminare:

- 1) Articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că un ajutor de stat trebuie considerat ca fiind „acordat” la momentul la care autoritatea publică competentă a refuzat în mod neîntemeiat să recunoască dreptul unui particular la un ajutor de stat, în cazul în care existența acestui drept se constată printr-o hotărâre judecătorească după expirarea termenului de acordare a ajutorului?
- 2) Articolul 1 litera (b) punctul (ii) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că reprezintă un ajutor existent ajutorul care – în lipsa unei decizii de recunoaștere a dreptului la acordarea ajutorului emisă de autoritatea publică competentă în termenul prevăzut pentru acordarea acestuia – este acordat unui particular după expirarea termenului de acordare stabilit în schema de ajutor, în executarea unei hotărâri judecătorești prin care se constată că, în termenul de acordare stabilit în schema de ajutor, particularul îndeplinea toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru a beneficia de ajutorul în cauză și că refuzul autorității publice competente de a acorda ajutorul era nelegal?

Suspendă procedura până la pronunțarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Această hotărâre nu este susceptibilă de nicio cale de atac.

[*omissis*]

[*omissis*] [semnături și certificare]